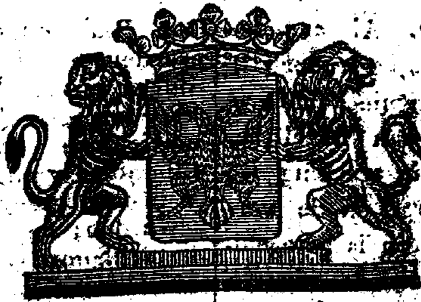
A°. 1833. N°. 120.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 8 October.

FRANKFORT, den 4den October.

De Courant van Leipzig komt nu, om al de schoone verwachtingen, welke een ander Duitsch dagblad onlangs, ten aanzien der besluiten van de Noordsche mogendheden omtrent Holland, had doen opvatten, in rook te doen vervliegen. Zij geeft het volgende korte, maar veelbeteekenende *particuliere* berigt uit Berlijn: « De prins *Felix van Schwarzenberg* gaat naar den Haag, om den Koning van Holland te doen opmerken, dat hij op de 3 mogendheden niet heeft te rekenen, daar deze een spoedig einde aan de Belgische zaak wenschen, en te Munchengrätz het besluit genomen is, om zich in deze aangelegenheid aan Engeland en Frankrijk aan te sluiten. De heer *van Arnim* gaat morgen als Pruissische gezant naar Berlijn.» Al weder dus een geheim uit Munchengrätz verraden, en wel een geheim, dat een ander geheim van daar vernietigt.

— Als een bewijs der ligtvaardigheid van de Fransche dagbladen in het opnemen van berigten, wordt aangehaald, dat de *Temps* dezer dagen heeft melding gemaakt van de aankomst, in de menagerie te Parijs, van een dier, aan hetwelk hij den naam van *Simiakow* geeft, en hetwelk een aap van zeer woesten aard zou zijn, in *Lapland* te huis behoorende. De naam *Simiakow*, uit het latijnsche woord *simia* en den uitgang der Russische geslachtsnamen *kow* zamengesteld, kan men des noods eene aardige vinding noemen. Maar apen in Lapland te zoeken, kan wel alleen aan een Franschen Journalist vergeven worden.

— Volgens een berigt uit Rome van den 21sten September, zou het den heer *de la Ferronnays* gelukt zijn, de oneenigheden tusschen de hertogin *van Berrij* en de koninklijke familie te Praag bij te leggen. De gemelde heer heeft de hertogin nog te Florence aangetroffen.

Van den 5den October.

Men meldt, dat de hertogin *van Berrij*, op hare reis over Venetie naar Praag, te Triest is aangekomen.

Volgens een particulier berigt uit Praag, is *Karel* X met de Dauphine, den hertog van Bordeaux en Mademoiselle de hertogin *van Berrij* naar Triest te gemoet gereisd. — De voorname karlisten, die dezer dagen uit Frankrijk zijn gekomen, hebben slechts met moeite vrijheid kunnen verkrijgen, om tot naar Praag te gaan. Zij zijn daar onder toezigt der politie gesteld.

— Men heeft thans stellige berigten uit Konstantinopel, van den 10den dezer, nopens de jongste brandstichtingen, waaruit blijkt, dat de laatste brand nog veel ontzettender was geweest, dan in voorloopige tijdingen was gemeld. Een groot gedeelte van Konstantinopel, naar men rekent meer dan zes duizend huizen, zijn in de asch gelegd. De brand heeft van den 30sten Augustus 's namiddags 2 uur tot den volgenden dag negen uur gewoed. Onder de verbrande gebouwen bevinden zich verscheidene moskeën. Het vuur had reeds zijne rigting naar den grooten bazar genomen, toen gelukkiger wijze de wind draaide; anders zoude er nog wel eene driemaal grootere schade zijn aangerigt. — Onder de geregelde Turksche troepen was eene gevaarlijke muiterij, ten gevolge der vermindering van de soldij ontstaan, die alleen door het terugbrengen derzelve op den ouden voet kon gedempt worden. Sedert is de rust eenigermate hersteld, en worden de brandstichtingen zeldzamer, waartoe echter ook de maatregelen der regering medewerken.

Vele menschen, die zich in de moskeen en minarets bevonden, zijn in de vlammen omgekomen. Men heeft reeds meer dan 100 lijken gevonden.

Een brandstichter, die op heeter daad betrapt werd, is terstond in de vlammen geworpen.

Verscheidene honderd duizend zakken meel zijn verbrand. Ten gevolge hiervan is het brood slechter en duurder geworden.

Er blijft te Konstantinopel groote gisting tegen de regering heerschen. De oorzaak der misnoegdheid moet voornamelijk gezocht worden in de oorlogsrampen, die den Sultan sedert 13 jaren getroffen hebben, en waardoor Turkije op eenen zoo lagen trap in de rangorde der Europische mogendheden is gekomen. Al de schuld daarvan wordt thans op den Sultan geworpen.

De regering heeft onderscheidene maatregelen van veiligheid genomen. Niemand mag 's nachts zonder lantaarn uitgaan.

Sultan *Mahmud* heeft eene kleine reis naar Nicomedie en Gemlik ondernomen, waar hij het arsenaal bezigtigen wil.

De pest heeft te Konstantinopel, zoo wel als te Pera, Galata en de dorpen in de laatste twee weken toegenomen.

Den 3den October is de heer *de Chateaubriand*, van Praag komende, te Wurzburg aangekomen.

WEENEN, den 27sten September.

Zijne Doorl. de kanselier Prins *van Metternich* is eergisteren avond uit Munchengrätz alhier aangekomen.

De Russische geheimraad en gevolmagtigde gezant aan het Oostenrijksche hof, de heer *Baillif van Tatistscheff*, is van Munchengrätz, en de Nederlandsche gezant aan het Russische hof, de baron *van Heeckeren*, uit Munchen alhier aangekomen. De ridder *Prokesch van Osten* bevindt zich mede weder binnen deze hoofdstad.

— Men verzekert dat de Prins *van Metternich* van den Keizer van Rusland eene rijk met diamanten bezette doos ten geschenke heeft ontvangen, en dat de Russische vice-kanselier graaf *van Nesselrode* eene dergelijke doos van onzen Keizer heeft bekomen.

WARSCHAU, den 27sten September.

Zijne Majesteit de Keizer is den 22sten dezer, des morgens om 3½ uur, in besten welstand te Modlin aangekomen. Hoogstdezelve heeft op denzelfden dag de vestingwerken van Modlin in oogenschouw genomen, waaraan sedert anderhalfjaar gearbeid wordt, daar Modlin tot eene der sterkste, uitgebreidste en geduchtste vestingen van Europa bestemd is. Reeds zijn alle wallen in den ganschen omvang opgeworpen, en men vindt hier eene groote menigte arbeiders, die uit het binnenste des rijks gekomen zijn en goed loon voor hunne vlijt ontvangen. Na het middagmaal reed Z. M. naar de twee opgerigte kampen infanterie, en werd met de grootste geestdrift door zijne soldaten begroet. De stad Warschau kwam verlof vragen, om eene deputatie aan Zijne Majesteit den Keizer te mogen afzenden, ten einde hoogstdenzelven te verzoeken, de stad Warschau met zijne tegenwoordigheid te vereeren. Doch Zijne Majesteit heeft deze deputatie niet aangenomen, maar de stad Warschau laten zeggen: *dat hoogstdezelve naar Polen was gekomen, om de armee te zien, met welke hij zeer te vreden was; doch dat zulks met Warschau het geval niet kon zijn. Dat Zijne Majesteit eerst dan weder aldaar zou verschijnen, als de ingezetenen der stad op nieuw zijne achting zouden verdiend hebben, in welk geval hoogstdezelve met genoegen aldaar zou wederkeeren.* — De civile en militaire autoriteiten hadden de eer, aan Zijne Majesteit den Keizer voorgesteld te worden. Den 23sten heeft de Keizer een gedeelte van de armee onder bevel van den veldmaarschalk Prins van Warschau, de revue laten passeren. Daar de garnisoenen, die in het binnenste des lands verspreid zijn, alsmede die van Warschau en de troepen, bij de vestingwerken van Brzesc gebruikt wordende, hunne posten niet hebben durven verlaten, bestonden de troepen rondom Modlin bijeengetrokken, slechts uit 44,000 man. — Den 24sten 's avonds om 5 uur kwam Zijne Majesteit van Modlin bij het bruggenhoofd op den regter oever der Weichsel bij Warschau aan, en liet zich in eene boot naar de Alexandrowsche citadel over de Weichsel brengen. Aldaar was, op het groote plein voor de kasernen, met uitzondering der op dezen dag dienstdoende drie bataljons, verzameld het gansche garnisoen van Warschau, bestaande uit 10 bataljons infanterie, 8 eskadrons kavallerie en 12 stukken geschut. Nadat Zijne Majesteit onder het gejuich der verheugde krijgslieden, de linien was langs gegaan, liet hoogstdezelve de gezamenlijke troepen defileren en gaf aan Z. Doorl. den heer Veldmaarschalk en de onderscheidene chefs bij herhaling zijne volkomene tevredenheid over hunne voortreffelijke houding te kennen. — Hierop die onderhanden zijnde versterkingwerken in oogenschouw nemende, betuigde de Keizer zijne verbazing, dat het mogelijk was geweest, binnen den korten tijd van 18 maanden, zoo veel te leveren. Om acht uur verliet Zijne Majesteit de citadel, ten einde naar Modlin terug te keeren; en bij het afscheid nemen zich tot den militairen gouverneur, den adjudant-generaal graaf *Pankratief*, wendende, zeide hoogstdezelve: « *Ik ben op de citadel gekomen, maar niet te Warschau; mogen deszelfs ingezetenen zulks weten!* » — Eergisteren om half 10 uur heeft Zijne Majesteit Modlin verlaten, ten einde naar Petersburg terug te keeren. De Prins stadhouder is denzelfden dag te Warschau teruggekeerd, vergezeld van den regerenden hertog van Nassau, van prins *Reuss*, generaal bij de Oostenrijksche armee, en den kolonel *Bettich*, adjudant van Z. M. den Koning van Pruissen.

ZWITSERLAND.

Zurich 29 September. De landdag heeft bepaald, dat van het oorlogs-materiaal, in de stad Bazel voorhanden, omtrent de helft aan het

thans afgescheidene Bazel-landschap zal uitgekeerd worden. Als aan deze bepaling voldaan is, zal het getal bondgenootschappelijke troepen te Bazel verminderd, en tot 2 bataljons infanterie, ½ kompagnie kavallerie en 1 kompagnie artillerie gebragt worden. De bezetting van Bazel zal overigens voortduren, tot de nieuwe constitutie aldaar in werking is; de betaling aan het bondgenootschap te doen is gewaarborgd en de verdeeling der domeinen, kerken-, school- en armengoederen is geregeld.

De bezetting van het kanton Schwijtz zal ophouden, als de nieuwe constitutie is tot stand gebragt.

Tessin. De groote raad van Tessin heeft zijne afgezanten op den landdag in last gegeven, om zich daar tegen alle willekeur te verzetten en de belangen van de stad Bazel en het kanton Schwijtz naar billijkheid voór te staan.

LONDEN, den 1sten October.

In eenen met de *Lord Nelson*, een koopvaardijschip, ontvangen brief uit Lissabon (welke stad gemeld schip op den 18den September verlaten heeft,) wordt berigt, dat eene kanonneerbrik, met 40 koppen bemand, en behoorende aan donna *Maria*, op den 11den dier maand de Engelsche stoomboot de *Lord of the Isles*, in dienst van don *Miguel*, in de haven van San Martinho, tot buit gemaakt en reeds in den Taag als zoodanig opgebragt heeft. Voornoemde stoomboot schijnt echter, tijdens het nemen van dezelve, geene vreemde manschappen, oorlogstuig noch voorraad, ten behoeve van den overweldiger, aan boord gehad te hebben; ook moet lord *W. Russell*, de Britsche gevolmagtigde te Lissabon, op het ingeleverde betoog van den kapitein van bovengenoemde stoomboot, betrekkelijk het tot buit maken van dezelve, als zijnde het eigendom van Britsche onderdanen, geen antwoord gegeven hebben.

Uit eene officiele opgave blijkt, dat de verhuizing uit Groot-Brittannien naar de Britsche kolonien in Amerika en andere plaatsen in de nieuwe wereld nog steeds toeneemt. In het geheele jaar 1825 beliep het gezamenlijke getal uitgewekenen 14,800 man, waarna hetzelve jaarlijks steeds gestegen is, zoodat hetzelve in 1832 reeds 103,140 personen bedragen heeft.

De beroemde en in deze hoofdstad algemeen bekende rajah *Rammohun Roy*, de eerste Hindo van eenig aanzien en belang, welke de afgoderij zijner voorvaderen verlaten en zelfs het Nieuwe Testament ten deele overgezet heeft, en ook te Calcutta, in Oost-Indie, ter vestiging van de Christelijke godsdienst, zeer werkzaam is geweest, is Vrijdag ll., te Stapelton-grove, nabij Bristol gelegen, aan de gevolgen van galkoortsen, overleden.

Aangebragte berigten uit Columbia, loopende tot den 8sten Augustus ll., gewagen van het nog bij tijds ontdekken eener zamenzwering, bestaande uit ongeveer 100 medepligtigen, onder aanvoering van den generaal *Salda*, tegen het bestuur van Bogota. Het toezenden van eenen naamloozen brief aan den president van Bogota op den avond van den 23sten Julij, in welken nacht de voornoemde kwaadwilligen hun plan, namelijk de omverwerping en den ondergang van het bestuur, dachten te bewerkstelligen, heeft alle bloedvergieten nog gelukkig voorgekomen, en de meeste der zamengezworenen in de handen der overheid doen vallen. De kolonel *Montoija* echter is door een pistoolschot, op hem door eenen officier, met name *Orjona*, gelost, welke medepligtig aan dit snood ontwerp was, gedood. Op den 25sten Julij was de rust evenwel in Bogota geheel hersteld, en twee dagen later heeft het geregtelijke onderzoek dezer boosdoeners reeds een aanvang genomen.

Van den 4den October.

De heer *de Bacourt*, eerste secretaris van legatie van het Fransche gezantschap, blijft in het hotel van prins *Talleijrand* in Hanover-square, met den rang van *Chargé d'Affaires.* De afwezigheid van den vermaarden diplomaat zal, denkt men, niet veel ongelegenheid te weeg brengen, daar de heer *de Bacourt* het volkomen vertrouwen van zijne excellentie geniet. Van de groote hofhouding des prinsen, zijn slechts vier bedienden bij den zaakgelastigde overgebleven. Des prinsen paarden en rijtuigen, welke alle gehuurd waren, zijn naar den stalhouder wedergekeerd. Aan de dienstboden is bij hunne afbetaling niet gezegd, dat hunne diensten op nieuw zouden noodig zijn.

— Er is een Grieksche ambassadeur te Londen aangekomen.

— Officiele berigten uit het leger van don *Pedro* behelzen een verslag van eenen aanval door de troepen van don *Miguel* op den 14den gedaan, die is teruggeslagen, terwijl vele gekwetsten en gevangenen in handen der troepen van don *Pedro's* krijgsmagt zijn gevallen.

— In den vroegen morgen van den 23sten hebben de Miguelisten weder eenen sterken aanval op het fort van St. Jan gedaan. Zij zijn zoodanig ontvangen geworden, dat zij hun heil in eene schandelijke vlugt hebben moeten zoeken. Zij hebben weder een groot verlies aan gekwetsten en gesneuvelden geleden. — Keizer don *Pedro*, die om zes uur naar de plaats des gevechts was gegaan, was om tien uur reeds binnen Lissabon terug.

Berigten van Lissabon, van den 22sten September, melden, dat de jonge Koningin donna *Maria* aldaar, op gezegden datum, in welstand is aangekomen en met geestdrift ontvangen. Het dagblad de *Chronica* is vol van de beschrijving dier aankomst, de ontmoeting tusschen vader en dochter, en de algemeene belangstteling, door Lissabons ingezetenen, bij die gelegenheid aan den dag gelegd. Zoodra don *Pedro* kennis kreeg van het naderen zijner dochter, begaf hij zich dadelijk met den admiraal *Napier* naar het arsenaal en van daar, te scheep, naar de stoomboot, waarop donna *Maria* zich bevond, die gedurende 20 maanden het geluk der vaderlijke omhelzing had moeten missen. De ontmoeting der vorstelijke personen had plaats onder het gebulder van het kanon der Fransche, Engelsche en Portugeesche oorlogschepen. De stoomboot ankerde vervolgens op den Taag bij Riberra Nova. De Engelsche ambassadeur, admiraal en andere officieren van het eskader, de magistraat van Lissabon en eene menigte andere personen van aanzien begaven zich hierop naar de boot, om hare koninklijke hoogheid hunne eerbiedige groete te brengen. De landing had den volgenden dag, den 23sten plaats. Don *Pedro* en donna *Maria* begaven zich dadelijk, gezeten in met acht paarden bespannen koets naar de hoofdkerk, waar een *Te Deum* gezongen werd. Vervolgens reden beide naar het paleis *das Necessidades* waar zij den kardinaal patriarch, den hertog van Terciera en andere aanzienlijke personen ter audientie ontvingen. Hoeveel aanleiding tot uitbundige vreugde de aankomst van donna *Maria* te Lissabon ook moge hebben gegeven, de rust en orde zijn er geen oogenblik door gestoord geworden; het vertrouwen in het nieuwe gouvernement schijnt zelfs door die aankomst gewonnen te hebben.

Deserteurs van don *Miguels* leger te Lissabon binnengebragt, hebben stellig verzekerd, dat hij al zijne Fransche officieren heeft afgedankt om het vermoeden van verraad. De generaal *M'Donald*, laatstelijk uit Engeland naar Portugal vertrokken, zou thans het opperbevel over don *Miguels* leger hebben.

'sGRAVENHAGE, den 6den October.

Eergisteren middag is Z. K. H. de Prins *van Oranje* uit het hoofdkwartier in de residentie aangekomen; des namiddags heeft Z. K. H. ten hove den maaltijd gehouden.

— Donderdag en Zaturdag hebben H. M. de Koningin en H. K. H. Prinses *Frederik* de twee eerste voorstellingen van den Parijschen eersten acteur in het zangspel *Nourrit* met Hoogstderzelver tegenwoordigheid vereerd. Beide de voorstellingen zijn door een talrijk publiek bezocht geworden.

— In de maand September zijn in deze residentie geboren 172 kinderen, gehuwd 57 paren, en overleden 117 personen. Er zijn 140 personen minder overleden dan in de vorige maand, en 43 minder dan in de maand September 1832. Van dat aantal, zijn 11 aan de cholera gestorven. Daar er echter sedert den 23sten September geene gevallen hebben plaats gehad, zoo kan men het er voor houden, dat die ziekte in deze stad geëindigd is:

ARNHEM, den 7den October.

Volgens berigten omtrent den staat der hervormde kerk in Belgie, is tot predikant der gemeente in de Fransche en Hoogduitsche taal in Antwerpen beroepen, de eerw. heer *Sebastiaan Spörlein*, geboortig van Mulhauzen, en tot de dienst van het evangelie ingezegend door de consistoriale kerk van Straatsburg. Door Ds. *Goedkoop* is van het door hem daarbij verrigtte aan den kerkeraad verslag gedaan. « Ook deze bijeenkomst,» voegt men bij het berigt, « gelijk de voorafgaande zittingen des kerkeraads, hadden plaats in den geest der christelijke liefde, en ieder beijverde zich, om de eenheid, tot heil dezer zoo lang ongelukkige gemeente, te bewaren. Met genoegen zal men in de Nederlandsche kerk opmerken, dat men zich hier zoo veel mogelijk houdt aan de thans bestaande kerkelijke reglementen. Ten opzigte van het consulentschap heeft zelfs de kerkeraad van Antwerpen verkozen, van den regel, voor de noordelijke provincien vastgesteld, gebruik te maken, daar de uitzondering op dien regel voor de zuidelijke provincien in de tegenwoordige omstandigheden, welke geene regelmatige waarneming van de predikdienst in eene vakature veroorloven, onuitvoerlijk was; en de kerkeraad had het genoegen, door die keuze van den consulent, de eenheid en den vrede der gemeente te zien herstellen, welke gevaar zoude geloopen hebben, indien men zich niet aan de bestaande kerkelijke reglementen had vastgehouden, voor zoo veel dit uitvoerlijk was, maar welke reglementen vooral aan vreemdelingen, die nu en dan de predikdienst sedert den 1sten Jan. ll. hebben waargenomen, ten eenen male onbekend zijn.»

Ds. *Goedkoop* heeft zich, in het begin der maand, naar St. Bernard begeven, om in die gevangenis, waar de cholera heerschte, zoo veel mogelijk diensten te bewijzen. Werkelijk is hij er zeer werkzaam geweest, en heeft velen, die het tijdelijke met het eeuwige verwisselden, troost en bijstand in hunne laatste oogenblikken verschaft. Met moeite kon echter de predikant in een logement eenen intrek vinden, en het was alleen op de verzekering, dat, ingeval hem de cholera mogt overvallen en hij daaraan mogt omkomen, de schade, daardoor te lijden, ruimschoots zou worden vergoed, dat men hem gewillig innam.

Den 4den September predikte de predikant in de gevangenis te Vilvoorden, waar eerst onlangs 15 protestanten uit Gent waren overgebragt. Des middags catechiseerde zijn wel eerw. te Brussel.

Den 5den September heeft Ds. *Goedkoop*, in de militaire gevangenis te Aalst, de cholera-zieke protestanten bezocht. Hij sprak den overigen zich aldaar bevindenden op eene indrukwekkende wijze toe, vermaande en bemoedigde hen, en beloofde hun terug te zullen keeren.

Den 8sten September had te Antwerpen de plegtigheid der bevestiging en intrede van den aldaar beroepen leeraar (zie hierboven), den wel eerw. heer *Spörlein*, plaats. De bevestiging geschiedde, naar men van daar meldt, bij vriendelijke schikking met den consulent Ds. *A. Goedkoop*, door den wel eerw. heer *Richard*, predikant te Luik, (de wel eerw. heer *Mounier*, thans predikant bij de Waalsche gemeente te Amsterdam, daarin verhinderd zijnde). Ds. *Richard* predikte in de Fransche taal over Tit. II, 7 en 8 Na geëindigde leerrede klom de bevestiger van den predikstoel, om het bevestigings-formulier voor te lezen; waarop de bevestigde, onder het zingen van *Cantique* 70, eene Fransche berijming *van den Bedezang voor de predikatie*, den predikstoel beklom, en zijne intrede deed met eene leerrede in dezelfde taal, over Rom. I, 15, 16a. Talrijk was de opkomst, en ook godsdienstvrienden uit Brussel, opzettelijk daartoe overgekomen, woonden die plegtigheid bij. Alzoo is aan de noodlottige en langdurige vacature van deze talrijke gemeente perk gesteld

» Onmiddellijk na de plegtigheid hield de consulent kerkeraads-vergadering, waarin den bevestigden leeraar, onder zegenbede, zitting als lid en voorzitter der vergadering gegeven werd; welke daarop die bijeenkomst dankende besloot, gelijk de consulent die door het gebed geopend had. In deze zitting werd, op voorstel van den consulent, besloten aan alle de gemeenten in Belgie *officiele* kennis te geven van de beroeping, bevestiging en intrede van Ds. *Sporlein* als predikant te Antwerpen, naar het voorbeeld des kerkenraads van Luik, bij gemis van een hooger kerkelijk gezag, aan hetwelk en door hetwelk anders zulke mededeelingen geschieden.«

Aan de Redactie!

ROTTERDAM, den 24sten September 1833.

Het is bekend, dat de stoomboot *de Batavier*, toebehoorende aan de Nederlandsche stoomboot-maatschappij, binnen deze stad gevestigd, de overvaart van *Londen* naar hier, Zondag den 1sten September ll., bij het woeden van den hevigen storm op dien dag, volbragt heeft, genoegzaam binnen den gewonen tijd, zonder eenige schade aan schip of lading te hebben.

Het is bekend, dat de Engelsche post-stoomboot van *Londen* op *Rotterdam*, op reis zijnde, uit zee terug is moeten keeren; op de rivier *de Theems* het bedaren van den wind heeft afgewacht, zoodat deze stoomboot, die des Zondags den 1sten dezer, des morgens vroeg te *Rotterdam* had moeten zijn, eerst op den 3den dezer, des nademiddags ten half 5 ure voor onze stad is aangekomen, en wel nadat *de Batavier* zijne lading reeds had gelost en weer vertrokken was.

Het is bekend, dat de stoomboot *de Harlequin*, op den 31sten Augustus, des morgens van *Rotterdam* naar *Londen* is vertrokken, maar niet voor den 1sten September des morgens in zee is kunnen komen, en, blijkens *de Times* van den 4den dezer, alleen de reis heeft voortgezet, omdat het den kapitein onmogelijk was in een onzer zeegaten binnen te vallen; terwijl zij eerst den 2den September, des namiddags ten 2 ure, met aanmerkelijke zeeschaden te *Londen* aankwam.

De stoomboot *de Athwood*, die op Zaturdag morgen den 31sten Augustus met de brievenmaal *Rotterdam* verliet, kwam eerst op den 3den September te *Londen* met geene mindere zeeschade aan; zie de *Times* van 5 September, *Gravesend*; en eindelijk de stoomboot *London Merchand*, vertrok mede op Zaturdag den 31sten Augustus van onze stad en arriveerde niet voor den 10den September te *Londen*.

Deze bijzonderheden, die van de voortreffelijkheid van het stoomschip *de Batavier* getuigen, zijn in onze Hollandsche papieren bekend gemaakt en door vreemde nieuwsbladen overgenomen.

Iederen Nederlander, die eenigen prijs stelt op hetgeen ter bevordering van den roem zijns Vaderlands strekken kan, moeten deze berigten hoogstbelangrijk zijn. — Het stoomschip *de Batavier* toch is op eene Nederlandsche werf, door Nederlandsche timmerlieden gebouwd; de constructeur, naar wiens plannen en teekeningen dit geschiedde, was, zoo al niet door zijne geboorte, dan toch door zijn verblijf en door zijne vorming hier te lande, een Nederlander. Onder zijn oog, naar zijne plannen, was ook het stoomwerktuig gemaakt, in eene Nederlandsche werkplaats; men kan dus zeggen, dat het tot een toonbeeld verstrekte, van de vorderingen, die men te dien aanzien ook hier te lande gemaakt had.

Het was niet de eerste keer; reeds meermalen gebeurde het, dat dit stoomschip bij hevige stormen en hooge zeeën, rustig naar de plaats zijner bestemming henen voer. Tot bevestiging daarvan kan dienen, dat het nog nooit in eenige haven heeft behoeven te vlugten, om er beter weêr af te wachten, of om welke reden ook, eene andere haven, dan die van zijne bestemming binnen te loopen.

Vergelijkt men nu daarmeê, wat er ter gelegenheid van dit stormweêr, met de Engelsche stoomvaart plaats heeft gehad, dan ziet men, dat dertien Engelsche stoombooten, in de haven van *Ramsgate* gevlugt, door het stormweêr dagen lang belet zijn de reis voort te zetten, en onder deze dertien stoombooten, waren er zes aan de *General Steam Navigation Company* te *Londen* toebehoorende.

Wij hadden dus hierin het bewijs, dat wij niet meer afhankelijk waren van den vreemdeling, en, met ontwikkeling van eigene krachten, vóór den trotschen en baatzuchtigen Brit, niet meer behoeven onder te doen, waar hij, stoffende op de voortbrengselen van zijn land, niets goeds en groots bij een ander kan vinden of gedoogen.

Het was nuttig, dat het publiek daarmeê bekend wierd, opdat het, bij deszelfs keuze van het middel van vervoer van het vasteland naar *Engeland*, de voorkeur niet zou geven aan de Engelsche inrigting; alleen omdat men zou meenen, dat de Nederlander, die nagevolgd heeft, achter zijn voorganger gebleven is.

Weinig had men dus kunnen verwachten, dat twee Nederlanders, de heeren WILLIAM SMITH, wiens naam echter zijne Engelsche afkomst genoeg aanduidt, en P. A. VAN ES, cargadoors binnen deze stad, den roem dezer daad zouden hebben zoeken te verkleinen, door in vreemde nieuwsbladen, en wel in *de Cölnische Zeitung* van 15 September ll. No. 258, de Advertentie te doen plaatsen, welke wij hier onvertaald laten volgen, om het oorspronkelijke te behouden.

ZWEITER BEILAGE zu No. 258, *der Cölnischen Zeitung.*

16 Septembr. 1833.

Es ist von der Bravade des Niederländischen Dampfboots der Batavier, *bei Gelegenheit des kurzlich statt gefundenen schweren Orkans, nicht allein in Holländischen, sondern auch in ausländischen Zeitungen so viel aufhebens gemacht worden, dass das mit dem Seewesen weniger bekannte publicum leicht zu unrichtigen Schlüssen verleitet werden könnte: darum Steuer der Wahrheit hier einige aufklärung.*

Das Englische Post Office Dampfboot ist nämlich zur zeit jenes Orkans am Ausflusse der Themseliegen geblieben, weil mann dem Kapitän ein leuchtete dasz es unverantwordlich sein würde in einem so schrecklichen Wetter nicht nur das Schiff, die Ladung und das übrige bedeutende Interesse, sondern auch selbst das Leben derjenigen Personen welche sich seiner Obhut anvertraut hatten, gleich wie dasjenige des Schiffsvolks aufs Spiel zu setsen; und der Beweis, dasz er darin hochst verstandig geurtheilt, ist nur allzusehr, durch die Unglücke bei andern Dampfbooten, welche sich gleichzeitig in See befunden haben und namentlich durch das Unglück gegeben, welches das von Rotterdam *nach* Dünkirchen *fahrende Holländische Dampfboot:* de Beurs van Amsterdam, *betroffen hat; ob nun die vom Englischen Kapitän bethätigte Vorsicht, durch das Unglück, welches dem* Batavier *gelungen ist, verdunkelt werden kann, darüber mag das Publicum selbst urtheilen.*

Das Dampschiff der Harlequin *ist übrigens schon Sontags den 1. dieser in See gegangen und hat des noch sehr heftigen gegenwindes unge achtet, seine Reise in 24 Stunden vollendet.*

Rottm. *den 11. Septr. 1833.*

W. SMITH & COMP. *P. A. VAN ES.*

Dat deze heeren agenten zijn van de Engelsche maatschappij, die, door hare goedkoop gestelde vrachten en ongehoorde opofferingen, waarin dezelfde maatschappij, door eene zeer belangrijke toelaag van het Engelsche postkantoor ondersteund wordt, alle stoomvaart, ook in vreemde landen, maar inzonderheid onze Nederlandsche stoomvaart op *Londen* zoekt te vernielen, is bekend; maar dat zij het belang van deze maatschappij zoeken te bevorderen, door het gedrag van den kapitein op de *Batavier* als een waagstuk voor te stellen, is, om het zachtste woord te gebruiken, hoogst onbescheiden, en althans in den mond van Nederlanders, indien zij zich dien naam waardig keuren, zeer onvoegzaam. Hoe zullen zij, die geen kennis hoegenaamd van scheepvaart hebben, die de kracht en scheepsbouw van de *Batavier* niet kennen, de daad van den kapitein beoordeelen, die sedert vier jaren het schip beproefd heeft, en dus weet, wat hij van hetzelve kan en mag vergen, zonder iemands leven in gevaar te stellen. — Indien zij hier afgaan op hetgeen de stoomboot *de sir Edward Banks*, die naar de *Theems* de kracht der zee is moeten ontvlugten, vermag, dan toont dit reeds hoe weinig grond zij voor hun oordeel hebben: daar men waarlijk de twee schepen slechts bij elkanderen behoeft te zien, om zich overtuigd te houden, dat het geen voor den kapitein van *de sir Edward Banks* een roekeloos waagstuk zou wezen, voor den kapitein van de *Batavier* niet meer dan een kloek bestaan is.

Maar zij bepalen zich niet bij het doen van afbreuk aan den roem van het stoomschip de *Batavier*; zij strekken het uit tot de Nederlandsche stoomvaart in 't algemeen. Daarom moet er ook melding gemaakt worden van het ongeluk het Nederlandsche stoomschip *de Beurs van Amsterdam* overkomen; daarom moet het publiek weten, dat dit Nederlandsche schip gestrand is; terwijl zij verzwijgen, dat het Engelsche stoomschip, *de Talbot*, toebehoorende aan dezelfde Engelsche maatschappij, waarvan de onderteekenaars der Advertentie, de agenten zijn, vóór de Vlaamsche banken geheel vergaan is en de passagiers als door een wonder gered zijn.

Dat men zijne belangen voorstaat, is niet alleen geoorloofd, maar tevens pligtmatig, ook dat men het die van vreemden, in wier dienst men zich gesteld heeft, doet, zal niemand misprijzen; maar men behoort dit niet zoo ver te drijven, dat alle middelen geoorloofd worden, omdat men er dit doel door bereikt.

Laten de heeren SMITH en VAN ES zich bevlijtigen, door goede behandeling van de passagiers, geschikte stoom-vaartuigen en bekwame zeelieden, de reizigers tot zich te trekken en daardoor de algemeene stoomboot-maatschappij te *Londen* te bevoordeelen, dit verwekt naijver bij de vaderlandsche inrigting, die niet achter zal staan, en de reiziger wint er bij; maar laten zij niet afdalen tot diergelijke middelen als nu in de Keulsche Courant gebezigd zijn.

De beschaafde man stelt die op deszelfs waren prijs en bij het Nederlandsch publiek zullen zij er zeker niet meê winnen.

Heden beviel van eene DOCHTER, de Hoog Wel Geboren Vrouwe, *C. J. T. M.* BARONESSE VAN *NISPEN* VAN *PANNERDEN*, Geb. HOEVEL VAN ZWANENBURG.

ZEVENAAR, den 3den October 1833.

---

† § § Het GEMEENTE-BESTUUR van § § *NEEDE*, zal, op Woensdag den 9den October, § des morgens ten 10 uren, ten huize van den Kastelein *D. BONKINK*, aldaar, ingevolge autorisatie van H. H. Gedeputeerde Staten dezer Provincie, en onder derzelver nadere goedkeuring, publiek aanbesteden: het maken van een nieuwe BRUG met STEENEN HOOFDEN en VLEUGELS over de *Bolksbeek*, in den *Nieuwen Dijk* van *Neede* op *Borculo*.

Bestek en Teekening, zal van heden ter plaatselijke secretairie ter inzage liggen.

---

§ § § De PROVINCIALE COMMISSIE § § VAN GENEESKUNDIG ONDERZOEK EN TOEVOORZIGT IN † *GELDERLAND* berigt, dat hare gewone Vergadering weder zal aanvangen op Dingsdag den 5den November aanstaande, en noodigt hen, die tot het afleggen van examen wenschen te worden toegelaten, uit, om zich deswege te adresseren, en de vereischte bewijsstukken *franco* toe te zenden, *uiterlijk* op den 26sten October, aan den Ondergeteekende, wonende te *Nijmegen*.

Arnhem, den 2den October 1833.

In naam der Commissie voornd.,
Dr. C. VAN ELDIK,
Secretaris.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.
ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, ENZ.
AGENTSCHAP *ZUTPHEN*.
VERPACHTING

De AGENT van het DOMEIN te *ZUTPHEN* zal, op Dingsdag den 15den October 1833, des morgens ten 9 ure, ten overstaan van het Plaatselijke Bestuur van *Winterswijk*, in 't openbaar aan de meestbiedende op het Gemeentehuis aldaar verpachten:

1. De ERFPACHTEN uit de Goederen *Oosink*, *Gronde*, *Sekking* en *Buitink*, onder *Winterswijk*.
2. De WINTERSWYKSCHE KOORN- en ZAKTIEND.
3. De KOORN- en ZAKTIEND onder *Didam* en *Zeddam*.
4. Het MISKOREN en THINZEN.
5. Het INKOMEN der VICARIE *St. Antonie*, met ZAK- en BLOEDTIEND, onder *Aalten* en *Winterswijk*.
6. Eenige KOREN- en GELDRENTEN, onder *Aalten*, *Winterswijk* en *Boekholt*.

7. De TOEPACHTEN van 'T ERVE *Stortelder*, onder *Winterswijk*.

8. De GRAANPACHT van den OLDENKAMP en de PIEPERSKAMP, onder *Winterswijk*.

En zulks op alle zoodanige condition en voorwaarden als ter visie liggen ter Secretarie der welgemelde Gemeente.

De Agent voornoemd,
J. VAN LAMSWEERDE.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.
ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, EERSTE RESSORT.
AGENTSCHAP ZUTPHEN.
AANBESTEDING.

De AGENT van het DOMEIN te *ZUTPHEN* zal, op Donderdag den 17den October 1833, des morgens ten 11 ure, ten overstaan van het Plaatselijk Bestuur van *Zevenaar*, op het Gemeentehuis aldaar, in het openbaar aan de minsteischende aanbesteden:

Het DOEN van eenige VERNIEUWINGEN aan den DOMANIALEN BOUWHOF; *den Nieuweling*, onder *Groessen*.

En zulks op alle zoodanige bedingen en voorwaarden, als voor de daarbij belanghebbenden ter visie liggen, zoo ten kantore van den Heer Administrateur der Domeinen in het Eerste Ressort te *Arnhem* en van den Agent voornoemd te *Zutphen*, als ter Secretarijen der Gemeenten *Zevenaar*, *Duiven*, *Westervoort*, *Arnhem*, *Pannerden*, *Herwen* en *Aardt*, *Elst*, *Millingen*, *Huissen*, *Didam*, *Doesborgh* en *Rheden*; voorts te *Groessen*, bij *E. VAN LEEUWEN* en *TH. VELDMAN*, op *den Nieuweling* zelve; te *Duiven*, bij *F. BORGERS*; te *Zevenaar*, bij *A. VERMEER*; te *Westervoort*, bij *A. BUS*; te *Pannerden*, bij *R. VERWAAIJEN*; te *Elten*, bij *H. BINTJES*; te *Millingen*, bij *H. RYMERS*; te *Lent*, bij de Wed. *A. CRYNEN*; te *Elst*, bij de Wed. *ADBERS*; te *Huissen*, bij *AALBERS*; te *Arnhem*, bij de Wed. *PULLERS*; te *Doesborgh*, bij *C. WYN*; te *Herwen*, bij *W. MULDER*; te *Lobith*, bij *P. JANSEN*, en bij den Opzigter der Domeinen *A. C. VERHOEVEN*.

De Agent voornoemd,
J. VAN LAMSWEERDE.

---

§ § † Ten overstaan van den Notaris Mr. *GERARD VAN ECK*, te *Arnhem*, zal aldaar in *het Wapenshoofd*, op Dingsdag den 15den October 1833, bij inzet, en op den 29sten dier maand, bij toeslag, telkens des avonds ten zes ure, in het openbaar worden geveild, de navolgende, te *Arnhem* gelegene, ONROERENDE GOEDEREN, den Heer *T. H. TERHOEVEN*, in eigendom toebehoorende, als:

1°. Een fraaije, wel onderhouden en rijkelijk met goed dragende VRUCHTBOOMEN voorziene TUIN, met TUINHUIS aan den Wal, uitzigt hebbende over den *Rijn* en *Betuwe*, voorts REGENPUT, BERGPLAATS voor TUINGEREEDSCHAPPEN, HOENDER- en EENDENLOOP, gelegen op de Weerdjes, tusschen den Tuin van den Heer *MEULENBURG*, en die door *VAN BEEK* bewoond, grenzende ten Noorden tegen de Stadsbeek.

2°. Een dito TUIN, met daarin zijnde TUINHUIS, KEUKEN, BERGPLAATSEN en REGENPUT, gelegen als voren, van af de Stadsbeek ten zuiden tot aan den Stadsmuur, ten Noorden tusschen de Tuinen van de Heeren *VAN DER KLUIS* en *FOURNIER*.

3°. TWEE HUIZEN met derzelver ERVEN, in de Langestraat, wijk A No 204 en 205, tegens den tweeden Tuin aanschietende.

Men zal de twee eerste perceelen, als ook van de drie perceelen te zamen.

Voor de bezigtiging worden gesteld vier dagen, den inzet voorafgaande, den Zondag niet daaronder te begrijpen.

---

§ † § De Griffier *HOFFMANN*, te *Brummen* residerende, zal, namens de Erfgenamen van wijle Jonkvrouwe *A. J. SCHRASSERT*, op Maandag den 21sten October 1833 en opvolgende dagen, telkens aan te vangen des morgens ten 10 ure, op den huize *Beelhorst*, te *Brummen*, wijk A No. 22, publiek, erfhuiswijze, op tijd, verkoopen:

Eenen welgeconserveerden INBOEDEL, bestaande in STOELEN met TRYPTE en andere ZITTINGEN, CANAPES, EET-, THEE- en SPEEL-TAFELS, COMMODE, SECRETAIRE, KABINETTEN, BOEKENKASTEN, groote en kleinere SPIEGELS, VUURHAARDEN, SMYRNASCHE TAPYTEN en VLOERKLEEDEN, eene GLADMANGEL, LEDIKANTEN, onderscheidene welgevulde BEDDEN met TOEBEHOOREN, MEUBEL- en VALGORDYNEN, eene groote kwantiteit KOPER, TIN en modern verlakt, aanzienlijk PORCELEIN (waaronder een kostbaar Oost-Indisch déjeuné in eene Cassette) KRISTAL-, GLAS- en AARDEWERK, eene partij BOEKEN, veelal regtsgeleerde Werken, en SCHILDERYEN; voorts een span zware ZWARTE MERRIE-PAARDEN, 3 stuks MELKVEE, 2 vette VARKENS, BOERENWAGEN, PLOEG, EEGDEN, allerhande BOUW-, STAL-, TUIN- en MELKGEREEDSCHAP, verder VAATWERK, PAARDENTUIGEN en hetgeen verder ten dage der verkoop zal worden voorgebragt; voor een ieder gelijk te zien des Vrijdags en Zaturdags den 18den en 19den te voren, van des morgens 10 tot des namiddags 3 uur.

NB. De PAARDEN, BEESTEN en BOUWGEREEDSCHAPPEN zullen bepaaldelijk in den voormiddag van Woensdag den 23sten October geveild worden.

VERKOOPING
VAN
BOOMEN,
Onder *Eck* en *Wiel*, Gemeente *Maurik*.

Op den 13den November 1833, des voormiddags precies om tien uren, zal, ten woonhuize van den Kastelein *L. VAN OORT*, te *Eck* en *Wiel*, worden overgegaan tot den publieken verkoop van BOOMEN, onder *Eck* en *Wiel* staande en wassende, behoorende aan den Heer van *Eck* en *Wiel*, te weten:

Ruim duizend stuks YPEN, en voorts eene aanzienlijke partij zoo EIKEN, ESSEN, als WILLIGEN. Zijnde hiervan informatien te bekomen bij den Rentmeester *J. MEYSELMAN*, te *Eck* en *Wiel*; Brieven franco.

---

§ § § De Notaris *C. E. STOLK*, te *Bemmel*, zal op Donderdag den 17den October 1833, bij inzet, en den 31sten dier maand bij toeslag, beide des namiddags ten vier uren, ten huize van Mejufvrouw de Wede. *A. CRYNEN*, te *Lent*, in het openbaar verkoopen: een onlangs nieuw gebouwd en wel ingerigt HUIS, *Leeuwenburg* genaamd, met ACHTERHUIS, TUIN en BOOMGAARD, groot 80 Roeden, alleraangenaamst gelegen in het dorp *Lent*, aan den grooten weg tusschen *Nijmegen* en *Arnhem*; en toebehoord hebbende aan wijlen den Heer *J. SCHELKES*.

---

§ † § Ten overstaan van de Notaris *P. A. VAN REES*, te *Nijmegen*, is den Heer en Mr. *A. F. C. VAN TROFEN*, Advocaat en Procureur te *Nijmegen*, qq., voornemens, op Donderdag den 10den October eerstkomende, des avonds ten 6 ure, in *het lokaal der Notarissen*, aan de *Scheidemakersgas*, te *Nijmegen*, in het openbaar, bij opbod te verkoopen: eene partij van ACHT STUKS OBLIGATIEN, ten laste der Stad *Nijmegen*, elk groot *f* 1000, rentende 3 ten honderd.

De bewijzen van Eigendom en Voorwaarden van verkoop zullen acht dagen te voren, ten kantore van den genoemden Notaris ter visie liggen.

---

† † † UIT DE HAND TE KOOP: een hecht en sterk HEERENHUIS, No. 53, aan den Straatweg in het dorp *Dieren*, bestaande in onderscheidene meest behangen KAMERS, KEUKEN, KELDERS, DOMESTIEKEN KAMERS, ZOLDER, POMP en verdere GEMAKKEN; met een daarnaast gelegen HUISJE, No. 58, achter hetwelk STALLING voor PAARDEN en BERGING voor RYTUIG, een en ander groot 23 Roeden en 30 Ellen. Voorts BOUWLAND, groot 67 Roeden en 30 Ellen. De Gebouwen en Tuin te aanvaarden 1°. Mei 1834. — Ter nadere informatie en bezigtiging adressere men zich franco, bij de Notarissen *NYHOFF* en *GODEFROY*, te *Arnhem*, en Mr. *E. Æ. HOOGLANDT*, te *Dieren*.

*** Ten voordeele eener Weduwe met zes kinderen, wier Echtgenoot zijn graf in de golven vond, heeft de schrijver van *Graaf EDUARD FORSTER*, bij de Wed. *J. C. VIEWEG en ZOON*, te *Nijmegen*, uitgegeven: MARIA, een dichterlijk verhaal. Prijs 25 cents. Dit werkje zal niet algemeen in commissie verzonden worden, maar is, op gefrankeerde aanvragen, te bekomen bij de Heeren Boekhandelaren *W. BRAVE Jr.*, te *Amsterdam*; *J. VAN BAALEN*, te *Rotterdam*; *A. J. VAN WEELDEN*, te *'s Hage*; *C. C. VAN DER HOEK*, te *Leijden*; *J. OOMKENS*, te *Groningen*; *J. C. VAN TERVEEN*, te *Utrecht*; *BROESE en COMP.*, te *Breda*; *H. K. MULLER en COMP.*, te *Arnhem*; *D. B. VAN WERMESKERKEN*, te *Tiel*, en *C. A. VIEWEG*, te *Nijmegen*.

LEERWYZE DER SCHRYFKUNST,

of Verzameling van Algemeene en Bijzondere Regelen, om in korten tijd duidelijk, fraai en vlug te leeren schrijven. Voorzien van 22 in *koper* gebragte *platen*, met derzelver *verklaringen*, in groot 4to, op best velin papier à *f* 2-40. IDEM, *de 22 pl. met derzelver verklaringen, afzonderlijk*, *f* 1-80.

De pogingen van het GOUVERNEMENT om eene *grondige en eenvoudige* SCHRIJF-LEERWIJZE daar te stellen, ten behoeve van de zoogenaamde *school-compagnien* der onderscheidene wapenkorpsen, stonden op het punt hare vervulling te erlangen, toen de onlusten in *Belgie* dit vertraagden. De uitgave dezer LEERWIJZE DER SCHRIJFKUNST kan beschouwd worden als het resultaat dier pogingen. De uitgever, *J. F. THIEME*, te *Nijmegen*, meent tevens aan den wensch veler waardige Onderwijzers, in het belang van het *Lager-Onderwijs*, te hebben voldaan, door deze kostbare onderneming voor eenen prijs verkrijgbaar te stellen, welke het gebruik op de scholen geenen hinderpaal in den weg stelt.

Door den genoemden Uitgever is tevens verzonden:

I. FUNKE, *handboek van welgemanierdheid en zedelijkheid, in karakterschetsen voor jongelingen*, 2de verbeterde druk, 2 dln. *f* 2-15. II. *Handboekje voor mijne Leerlingen* 6 Cts. III. *Zestal NIJMEEGSCHE Gezigten*, volgens de teekening van den *Lt. Gen.* HOWEN, op Roijaal velin papier à *f* 7-80. IV. Hetzelfde werk op Sineesch papier *f* 9-. V. *Platte grond der Stad NIJMEGEN*, 60 Cent. Terwijl, onder de belangwekkende werken behoort: het *nieuw NEDERDUITSCH-ENGELSCH en ENGELSCH-NEDERDUITSCH Woordenboek*, in 2 dln., van D. BOMHOFF Hzn., *f* 10. Hierover leze men de beoordeelingen in de *Vaderl. letteroefen. No.* 6 en den *Recensent ook der Recensenten No.* 6 beide van 1833.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.